

مراحل و شیوه نامه تدوین تحقیق پایه هشتم

الف: مراحل

برای نوشتن تحقیق لازم است مراحل زیر را دنبال نموده، و به روشی که در پی می آید عمل کنید.

۱- انتخاب موضوع

ابتدا موضوعی کلی را که به آن علاقمند هستید و ترجیحاً سؤال ذهنی خودتان است مشخص نموده، و به تجزیه و تحلیل آن بپردازید، و شاخه ای از آن را که کاربردی و مفید است انتخاب کنید و آن را موضوع اصلی تحقیق خود قرار دهید. این موضوع باید شرایط زیر را داشته باشد.

الف: موضوعی نو و جدید و به صورت جزئی باشد (تکراری و کلی نباشد)

ب: در ارتباط با یکی از حوزه های علوم اسلامی، انسانی باشد.

ج: محقق با توجه به سوابق مطالعاتی خود توانائی انجام آن را داشته باشد.

د: امکان به پایان رساندن آن در زمان معین و خواسته شده، وجود داشته باشد.

ه: متناسب با حجم لازم برای پایه هشتم باشد.

و: منابع کافی در دسترس شما باشد.

ز: موضوع صریح و بدون ابهام باشد به گونه ای که بتوان تعریف دقیقی از موضوع ارائه کرد.

تذکر: جهت تصویب موضوع، انتخاب سه موضوع با نظر مسئول پژوهش در فرم ثبت موضوع و ارائه به مرکز الزامی است.

۲- نگارش طرح اولیه تحقیق

پس از تصویب موضوع به طراحی طرح تحقیق بپردازید. (که در مرحله تدوین و نگارش تحقیق، فصل اول تحقیق شما با عنوان کلیات و مفاهیم می باشد)

برای تدوین، عناوین و مطالب زیر را به ترتیب بیان کنید:

الف) کلیات

۱- بیان مسئله: سعی کنید موضوع تحقیق را به دقت تعریف کنید، ارائه اطلاعات کلی درباره موضوع تحقیق و اینکه در این تحقیق چه کاری انجام میشود و فواید ناشی از اجرای تحقیق چیست.

۲- اهمیت و ضرورت انجام پژوهش: مجموعه اطلاعاتی که مشخص می کند نتایج این تحقیق، تا چه حد برای محقق و دیگران مفید و مثمر می باشد.

۳- پیشینه موضوع: در این مرحله باید پیشینه موضوع را مورد مطالعه قرار دهید تا مشخص شود که آیا افراد دیگری در این مورد پیش از این پژوهش نموده اند یا خیر؛ و اگر پژوهشی در این زمینه انجام شده تمایز آن با این پژوهش در چه چیز می باشد.

۴- سوالات تحقیق: در این مرحله به مطالعه اجمالی موضوع بپردازید و سعی کنید با استفاده از اطلاعات شخصی خودتان و مشاوره با اساتید سؤالاتی منطقی در رابطه با این موضوع طرح نمائید.

الف: سوال اصلی (سوال عمیق و یگانه ای که اصل و منشاء اصلی تحقیق بوده و از عنوان موضوع استخراج می شود؛ و معمولاً همان موضوع تحقیق است که به صورت استفهامی طرح می شود).

ب: سوالات فرعی (سوال های متفرع و برآمده از سوال اصلی و مربوط به ابعاد مختلف موضوع تحقیق می باشد. اهمیت طرح سوالات فرعی از آن روست که هر یک از این سوالات یک فصل از پایان نامه شما را تشکیل خواهد داد.)

برای طرح سؤال، موارد زیر را در نظر بگیرید

✓ سعی کنید سوالات گویا و روشن باشد.

✓ جزئی و دقیق باشد.

✓ واقعی باشد؛ یعنی از طرح سؤالهای صوری و ساختگی که دغدغه شما نیست پرهیز کنید.

۵- روش تحقیق: در این مرحله مشخص کنید از چه روش و شیوه ای برای انجام این تحقیق استفاده خواهید کرد.

(ب) مفاهیم: (تعریف واژه ها و اصطلاحات تخصصی)

در این قسمت باید واژه ها و اصطلاحات به گونه ای تعریف شود تا خواننده در سیر مطالعه تحقیق برداشت یکسانی داشته باشد.

۳- مطالعه و فیش برداری

در این مرحله با توجه به سؤالاتی که پیش از این طرح کرده اید به مطالعه منابع پرداخته و سعی کنید در هنگام مطالعه به جواب سؤالاتی که قبلاً طرح کرده اید دست یابید.

لازم است در حین مطالعه، مطالب مورد نظر خود را استخراج کرده و هر مطلب را در یک فیش ثبت نمایید و این فیشها را بر اساس یک نظم منطقی که قبلاً در تنظیم و مرتب کردن سؤالات رعایت کرده اید دسته بندی نمایید.

۴- تجزیه و تحلیل مطالب

پس از پایان یافتن فیش برداری و تنظیم آنها حاصل تلاش خود را که همان مطالب جمع آوری شده است مجدداً مرور نموده و به تجزیه و تحلیل این مطالب پردازید.

سعی کنید در این مرحله با استفاده از مطالب جمع آوری شده به پاسخگویی سؤالاتی که پیش از این طرح کرده اید پردازید، و با استفاده از دلایل و شواهد محکم مطلب خویش را تبیین نمایید.

در این قسمت دست به قلم شدن پژوهشگر مهم بوده و لازم است تحلیل ها و تبیین ها به قلم خود پژوهشگر باشد.

ب: شیوه نامه تدوین تحقیق

۱- ساختار تحقیق

پس از انجام مراحل بالا، حاصل تلاش خود را که عبارت است از مجموعه مطالب جمع آوری شده و تجزیه و تحلیل های خودتان همراه با جمع بندی نهایی و نتیجه گیری روشن و صریح با رعایت اصول و قواعد نگارش و ویرایش بر روی کاغذ پیاده کرده، و آن را مورد بررسی مجدد قرار دهید.

در تنظیم صفحات تحقیق پایانی ترتیب زیر را رعایت نمایند.

۱. روی جلد تحقیق پایانی (پیوست ۱)

۲. صفحه بسم الله الرحمن الرحیم؛ به شکل ساده و بدون کاربردن کادر و تزئینات مختلف در مرکز صفحه تنظیم گردد.

۳. صفحه تقدیم (اختیاری)

۴. صفحه تقدیر (اختیاری)

۵. چکیده فارسی و کلید واژه ها

چکیده شامل خلاصه ای از تعریف مسئله، بیان ضرورت تحقیق، سوال اصلی تحقیق، روش تحقیق و نتیجه حاصله می باشد و بایستی به نحوی نگارش شود که خواننده با مطالعه آن کاملاً از محتوای موضوع در تحقیق آگاهی یابد. در چکیده از

اشاره به تاریخچه، فصل بندی و ذکر منابع خودداری گردد. تعداد کلمات چکیده حداکثر ۲۵۰ کلمه بوده و در یک صفحه و در یک پاراگراف تنظیم شود.

کلید واژه‌ها در همان صفحه و در یک سطر جداگانه نوشته شود و تعداد آنها ۵ تا ۷ کلمه باشد.

۶. فهرست مطالب؛

در فهرست مطالب کلیه فصول، بخش‌ها و زیر بخش‌های بدنه اصلی و سایر اجزاء از قبیل منابع و پیوست‌ها ذکر می‌گردد. در ستون سمت راست عناوین مطالب و در ستون چپ مقابل عنوان شماره صفحه آغاز آن مطلب آورده شود.

۷. بدنه اصلی؛ شامل:

أ- مقدمه (معرفی اجمالی موضوع، ذکر عناوین فصول، انگیزه اهتمام به موضوع و قدردانی از اشخاص)

ب- فصل اول در دو قسمت :

کلیات (بیان مسئله؛ اهمیت و ضرورت؛ سئوالات تحقیق؛ فرضیات تحقیق (در صورت لزوم)؛ پیشینه تحقیق) اگر

پژوهشی در این زمینه انجام شده تمایز آن با این پژوهش در چه چیز می باشد))

مفاهیم (مباحث مقدماتی و مفاهیم اولیه که برای روشن شدن بحث و قبل از ورود به اصل موضوع مورد نیاز است).

ج- فصل‌ها (دوم و سوم و ...) می باشد.

✓ **تذکر:** حجم بدنه اصلی تحقیق باید ۳۰ تا ۴۰ صفحه می باشد. (بدون احتساب صفحات عنوان، بسم الله، چکیده، فهرست

مطالب، نتیجه گیری، فهرست منابع و پیوست‌ها)

۸. نتایج و پیشنهادها: در نتیجه دستاوردها و حاصل پژوهش، بدون بیان ادله و شواهد در بخش پایانی بیان می‌شود و چون

ناظر به مطالب گفته شده قبلی است دیگر نیازی به آدرس و ارجاع نبوده و تنها نتیجه بدست آمده از مطالب قبل بیان

می‌شود.

۹. فهرست منابع (کتابنامه)؛ (در قسمت هفتم توضیح داده خواهد شد)

۱۰. پیوست‌ها (عکس، جدول‌ها) (در صورت نیاز)؛

۲_ پانوشت‌ها: (نوع ارجاع در تحقیق پایه ۸ الزاما به صورت پاورقی می باشد)

پانوشت در صورت نیاز به دو گروه تقسیم می‌شود:

الف) ارجاع به منابع

مشخصات کتاب‌شناسی مأخذی که در متن از آن مطلبی به عبارت یا به مضمون نقل شده باشد.

✓ ارجاع به قرآن (سوره، آیه) و نهج البلاغه (نهج البلاغه، شماره خطبه یا نامه یا حکمت) صحیفه سجاده (شماره دعا، شماره بند)

مانند: بقره، ۵۸ نهج البلاغه، خطبه ۳ صحیفه سجاده، ۲۳، ۲

✓ ارجاع به کتاب (نام خانوادگی و نام نویسنده، نام کتاب، مترجم [اگر کتاب ترجمه شده]، شماره جلد، شماره صفحه)

مانند: طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، مترجم حسین نوری همدانی، جلد ۳، ص ۲۸

✓ ارجاع به مقالات (نام خانوادگی، نام، عنوان تحقیق (مقاله)، مترجم، نام مجموعه یا مجله، نام گردآورنده، شماره مجله، شماره صفحه)

✓ ارجاع به اینترنت (نام خانوادگی، سال نشر) (گزنی، ۱۳۷۹) در صورت عدم ذکر نویسنده، نام سایت را بنویسید.

دو نکته:

- أ- اگر ارجاع بعدی بلافاصله پس از ارجاع نخست (منبع قبلی) بیاید کلمه «همان» ذکر می شود و اگر شماره صفحه تغییر کند «همان و شماره صفحه».
- ب- اگر ارجاع به چند صفحه متوالی باشد، در این صورت می نویسیم صص ۱۲۰-۱۲۴

ب) توضیحات

در صورتی که یک عبارت یا واژه نیاز به توضیح خاصی داشته باشد، توضیح را می توان به صورت زیرنویس در همان صفحه ارائه نمود. در این صورت عبارت یا واژه توسط شماره ای که به صورت کوچک در بالا و سمت چپ آن چاپ می شود، مشخص شده و در پانوش، توضیح مربوط به آن شماره ارائه می شود.

۱. مطالب حاشیه ای، توضیحی، تفصیلی یا فرعی که فرض شود تنها عدۀ اندکی از خوانندگان به آن نیاز یا علاقه دارند؛
۲. ضبط لاتینی اعلام غیر مشهور خارجی یا کلمه های بیگانه؛
۳. معادل خارجی اصطلاحات (حرف آغازین این گونه معادلها، برخلاف اعلام، کوچک اختیار می شود)؛
۴. معرفی اجمالی اعلام غیر مشهور که در متن از آنها نام برده شده است؛

دو نکته:

- أ- پانوشتهایی که به خط فارسی یا فارسی و لاتین است از راست آغاز می شود.
- ب- شماره های پانوش در هر صفحه مستقل و از شماره یک شروع گردد.

۷- فهرست منابع:

- در انتهای تحقیق پایانی فهرست کاملی از منابع و ماخذی که در متن اصلی تحقیق پایانی مورد استفاده قرار گرفته ارائه می گردد.
- ۱- در فهرست منابع به ترتیب، منابع فارسی، عربی و انگلیسی و ... ذکر می شود.
 - ۲- کلیه منابعی که در متن ذکر شده اند، باید در فهرست منابع با مشخصات کامل آورده شود.
 - ۳- کتاب نامه به ترتیب حروف الفبا تنظیم و شماره گذاری گردد.
 - ۴- در صورت استفاده از قرآن و نهج البلاغه و صحیفه سجادیه به ترتیب در ابتدای فهرست منابع بدون شماره گذاری آورده شود.

الف) کتاب

- نام خانوادگی، نام، عنوان اثر، نام مترجم یا مصحح، شماره چاپ، محل انتشار، ناشر، سال انتشار
- مانند: صدرالدین شیرازی، محمد، شواهد الربوبیه، ترجمه جواد مصلح، چاپ دوم، تهران، انتشارات سروش، ۱۳۷۵ ه.ش.
- ۱- اگر پدیدآورندگان تا سه نفر باشند، در مورد اولی ابتدا نام خانوادگی سپس نام کوچک و در مورد دیگران ابتدا نام کوچک سپس نام خانوادگی ذکر می شود. و اگر بیش از سه نفر باشد، به جای نام بردن تک تک آنها، پس از مورد اول عبارت «و دیگران» می آید.
 - ۲- نام پدیدآورنده بدون القاب درج می شود، مگر آنکه پدیدآورنده به لقب شهرت عام داشته باشد.
 - ۳- هرگاه پدیدآورنده نهاد یا سازمانی باشد، نام آن در مشخصات به عنوان پدیدآورنده می آید.
 - ۴- نوبت چاپ یا ویرایش اثر، اگر چاپ و ویرایش اول نباشد، در مشخصات کتاب شناسی اثر ذکر می شود.

۵- الف و لام (ال) تعریف که در ابتدای اسامی عربی آورده می شود در تنظیم الفبایی نام نویسندگان لحاظ نگردد.

۶- اگر از یک نویسنده چند اثر مورد استفاده قرار گرفت، به جای تکرار نام خانوادگی و نام خط تیره ممتد به طول شش یا هشت حرف کشیده می شود. پس از آن نقطه گذاشته شود.

۷- هر گاه محل نشر یا ناشر یا تاریخ نشر کتابی معلوم نباشد به ترتیب به جای آنها در داخل قلاب [بی جا]، [بی نا]، [بی تا] می آوریم.

ب) مقاله

نام خانوادگی نویسنده (مقاله)، نام نویسنده، عنوان مقاله (داخل گیومه)، نام مجله، نام مترجم (اگر اثر ترجمه باشد)، شماره، دوره یا سال یا جلد، شماره صفحات (صفحه آغازی - صفحه پایانی)، سال انتشار.

مانند: حداد عادل، غلامعلی، «انسان عینی»، فصلنامه حوزه و دانشگاه، ش ۹، صص ۴۱-۳۵، سال ۱۳۷۵.

ج) اینترنت

نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، (سال دریافت)، عنوان، نام دانشگاه یا سازمان یا منتشرکننده، بازیابی شده از آدرس اینترنتی در تاریخ، ساعت: تعداد صفحات.

مانند: رحمانی، علی، (۱۳۹۰)، نقش دولت در بخش کشاورزی، موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی، بازیابی شده از آدرس <http://www.agri-peri.ir/report.htm> در ۱۲ اردیبهشت ساعت ۳ صبح: ۲۰۰ صفحه.

د) **پایان نامه و رساله** پس از ذکر عنوان باید ذکر شود که آن منبع پایان نامه کارشناسی ارشد یا رساله دکتری و به صورت چاپ نشده است، سپس نام دانشگاه به شکل زیر:

ایزدپناه، عباس (۱۳۷۱)، مبانی معرفتی مشاء و اهل عرفان، پایان نامه کارشناسی ارشد، چاپ نشده. دانشگاه قم.

ه) روزنامه: به صورت زیر:

محمودی، اکبر (۱۳۷۵، ۲۱ مهر) موانع توسعه در ایران، روزنامه کیهان، ص ۶.

و) **فرهنگ نامه و دایرةالمعارف:** در ارجاع نام سرپرست آورده می شود و بقیه موارد مثل کتاب عمل می شود مانند: بجنوردی، سید کاظم و همکاران (۱۳۷۷)، دایرةالمعارف بزرگ اسلامی (چاپ دوم)، تهران؛ مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی

ز) **کنفرانس ها، سمینارها و گزارش ها:** ارائه گزارش از همایش و سمینارها باید به شکل زیر باشد.

همایش بین المللی نقش دین در بهداشت و روان (۱۳۸۰)، چکیده مقالات اولین همایش بین المللی نقش دین در بهداشت روان، تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران.

۸- شماره گذاری، انتخاب قلم و صفحه آرائی

۱. شماره گذاری صفحات

شماره گذاری صفحات تحقیق پایانی از مقدمه شروع و در پایین وسط صفحه می باشد.

۲. شماره گذاری موضوعات:

عناوین اصلی در هر فصل تحقیق پایانی به عناوین فرعی و نیز عناوین فرعی به عناوین فرعی دیگر تقسیم می گردد. بنابراین برای شماره گذاری هر کدام از عناوین فرعی با دو عدد که با خط فاصله از یکدیگر جدا شده اند استفاده می گردد. عدد سمت راست بیانگر شماره عنوان اصلی و عدد سمت چپ شماره ترتیب عنوان فرعی مورد نظر است.

در صورتی که هر عنوان فرعی دارای زیر عنوان باشد. شماره هر زیر عنوان فرعی در سمت چپ عدد فوق الذکر قرار می گیرد.

مثال: چنانچه « اقسام علم حصولی » دومین عنوان زیر فرعی از چهارمین عنوان فرعی مربوط به سومین عنوان اصلی باشد. می نویسیم: ۳-۴-۲- اقسام علم حصولی

۳. قلم‌هایی که در تایپ متن تحقیق پایانی مورد استفاده قرار می‌گیرد به شرح جدول زیر است:

تیر اصلی	زیر تیر اصلی	متن مقاله	ارجاع در پاورقی	احادیث و آیات در متن	احادیث و آیات در پاورقی	انگلیسی در متن	انگلیسی درون متن	انگلیسی در پاورقی
B Zar	B Zar	B Zar	B Zar	۲ Badr	۲ Badr	Times	Times	Times
۱۶ بولد	۱۴ بولد	۱۴	۱۲	۱۴	۱۰	۱۴	۱۲	۱۰

۴. صفحات تحقیق بصورت ساده و بدون استفاده از کادر و یا سر صفحه تایپ شوند.
۵. متن‌ها در یک امتداد باشد.
۶. حاشیه سمت راست و سمت چپ و پایین و بالایی صفحات ۲.۵ سانتی‌متر و فاصله بین خطوط و بین خطوط پانوش ۱ سانتی‌متر باشد.
۷. سطر اول هر پاراگراف در صفحات تحقیق پایانی باید شامل ۱ سانتی‌متر تورفتگی به سمت داخل باشد.
۸. نقل قولهای مستقیم باید حتماً داخل گیومه قرار گیرند.
۹. نقل قول و ترجمه آن در صورتی که متن اصلی نقل شده از ۴ سطر و بیشتر باشد آن را با تورفتگی متمایز می‌کنند؛ مانند نمونه زیر:

امام خمینی (ره) درباره این سنّت الهی و حقیقت شگفت هستی چنین می‌فرماید:

«کسی که با قدم عبودیت سیر کند و داغ ذلّت بندگی را در ناصیه خود گذارد وصول به عزّ ربوبیت پیدا کند. طریق وصول به حقایق ربوبیت سیر در مدارج عبودیت است و آنچه در عبودیت از آئیت و آنانیت مفقود شود در ظلّ حمایت ربوبیت آن را می‌یابد تا به مقامی رسد که حق تعالی سمع و بصر و دست و پای او شود، چنان که در حدیث صحیح و مشهور بین فریقین وارد است...»

۱۰. در مورد اعداد صحیحی که در داخل متن نوشته می‌شود (غیر از جدول‌ها و نمودارها) هرگاه عدد کمتر از ۱۰ باشد آن عدد با حروف نوشته می‌شود، مثل چهار یا هفت و هرگاه ۱۰ و بزرگتر از ۱۰ باشد به صورت عدد نوشته می‌شود، مثل ۴۶

توجه:

- ✓ حتماً اصل فایل اثر (word و pdf) را به مسئول پژوهش تحویل دهید.
 - ✓ بهتر است از آیه یا روایت همزمان با ترجمه در متن تحقیق پایانی استفاده نشود.
 - ✓ در تحقیق پایانی رعایت فصل بندی الزامی است.
 - ✓ موانع ارزیابی: (در صورتی که مقاله شما دارای یکی از اشکالات زیر باشد به مرحله ارزیابی نخواهد رسید)
- اینترنتی بودن، عدم فصل بندی، عدم ارجاع دهی، عدم رعایت ترتیب اجزاء، صفحات کمتر از شیوه نامه، ارجاع درون متنی،

بازبینی شده در خرداد ۱۴۰۰

نداشتن فهرست منابع

آرم مدرسه

عنوان تحقیق پایانی (BTitr -bold:22)

نام مدرسه: (15: BTitr)

نام و نام خانوادگی محقق: (16: BTitr)

شماره پرونده مرکز مدیریت: (16: BTitr)

پایه: (14 : BTitr)

(فصل + سال) (14 : BTitr)

(مثلا: پاییز ۱۴۰۰)

ارزیابی تحقیقات پایانی پایه ۸

نام و نام خانوادگی طلبه:		کد طلبه	
عنوان تحقیق:			
مواعظ ارزیابی	اینترنیتی بودن		عدم ارجاع دهی
	صفحات تحقیق کمتر از شیوه نامه		ارجاع دهی درون متنی
	عدم فصل بندی		نداشتن فهرست منابع
	عدم رعایت ترتیب اجزاء		*****
عنوان	ردیف	ارزش	اصلاح
صفحه عنوان و فونت مناسب آن		۲	۴
داشتن چکیده و کلید واژه		۲	۲
اصولی بودن چکیده و کلید واژه		۴	۲
مقدمه	داشتن مقدمه	۱	۲
	اصولی بودن	۳	۲
کلیات	بیان مسئله	۲	۲
	اهمیت و ضرورت	۲	۵
	سوالات تحقیق	۲	۳
	پیشینه تحقیق	۲	۸
	روش تحقیق	۱	۱۰
مفاهیم (مباحث مقدماتی و مفاهیم اولیه)		۳	۲
نتیجه گیری		۴	۵
فهرست منابع	اصولی بودن	۲	۵
	کیفیت	۲	۵
	کمیت	۲	۸
جمع امتیازات			
امتیاز ویژه		نقد و نوآوری	۱۰
		رعایت زمانبندی تقویم پژوهش	۵
نمره منفی		استفاده از کادر و سر صفحه	۲
		عدم رعایت اخلاق پژوهشی	۳
نمره نهایی			
			۱۰۵
ارزیابی توصیفی			
نام و نام خانوادگی ارزیاب:		تاریخ ارزیابی:	